

MAGYAR KURIR

A' FELSÉGES CSÁSZÁR ÉS APOSTOLI KIRÁLY KE-
GYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indúlt Bétsből, Kedden Januarius 9.-dik napján, 1816.-dik esztendőben.

Frantzia Ország.

A' Deputátusok Kamarájának, Dec. 22.-dik napján tartatott ülésében, *Sesmaifons* ur azt jóvallotta, hogy az igazságra és a' politziára ügyelő ministerek, *Lavalette* elszökése miatt a' szükségesnek lenni láttzó számadásra vonattassanak. A' 23.-dikán tartatott ülésben e' tárgyról sokat vétkedtek. *Sesmaifons* ur meghívattatott, a' maga javallásának közelebről való megmagyarázására. Arra nézve a' többi közt ezeket mondotta: Akár ki mit szolljon is a' *Lavalette* ur elszökésének nemfontosságáról, tsak ugyan még is lehetséges marad az, hogy azon elszökés a' 20.-ik Mártíusi összeesküvéssel egyetértésben volt, és hogy azon összeesküvésnek a' feje ezen elszökés által egyet a' maga tizborásai közül szabadságba helyeztetett azért, hogy a' hazát ujonnan veszedelembe ejthesse. Én senkit nem vádoló, sőt azt sem ellepzem, hogy *Lavalette* ur szökését egyedül az érzékeny feleségének szeretete és gondossága eszközölte legyen; de mi nekünk, kik a' Francia népnek tellyes hatalmával fel vagyunk ruházva, e' dolog miltváltat szükség bizonyosan tudnunk. Valljon hagytak volna-e más bünösnek, a' fejére kimondott ítélet és annak végbe viteése között annyi időt? Valljon megengedett-e valaha egy halálra ítéltetettnek,

hogy a' feleségével, a' fogházgondviselő jelenlétén kívül, beszélhessen? — *Sesmaifons* ur azon javallással fejezte bé a' maga beszédjét, hogy a' kamara azon dolog iránt öly magyarázatokat kívánnjon a' királyi ministerektől, a' millyeneket szükségeseznek itelni fog.

Ezt a' javallást *Bouville* ur is nagy elevenséggel gyámolítván, a' többi közt ezeket mondotta: „Nékem érte semre esett, hogy a' királyi procurátor, *Bellard* úr azt parantsolta légyen, hogy *Lavalette* asszonya a' férjéhez szabadon bé botsáttasson. Mivelhogy ez a' parantsolat tsupán tsak az asszonyt illette, hogy történetett meg, hogy a' leánya, 's annak kamarás asszonya is bébotsáttattanak? Hogy eshetett a' meg, hogy egy öly magos 's vastag férjfi, mint *Lavalette*, a' maga kitsiny, sűgár 's gyenge természetű feleségének ruházatjában minden örzöket annyira elámíthatott, 's ölyan szemlátomást óriási képben minden strázsákon általmehetett?

Bellard ur iparkodott magát védelmezni; az ülésben lévők mind jobban lár máztak, végtére a' határozottat meg, hogy *Sesmaifons* ur javallása a' kamarák tiszszobáikba további meghányásvetés végett küldettessen.

Párisban az a' hír repdesett, hogy *Lavalette* ur egy idegen haditisztöltözethen a' politzia nyomozásai elől megmenekedett,

's akképpen elszökött. — *Lavalette* ur leánya, 's annak szöbeleánya, egy apáztaklasztromba záratattak bé. A' General-Procureator, *Bellard* ur, 22-dikén a' fogházba *Lavalette* asszonyhoz ment vala, ennek a' férje elszökése iránt való kikérdeztetése végett.

Lavalette asszony Dec. 20-án minelőtte a' férjéhez fogházba ment volna, még egyszer megpróbált a' király eleibe jutni; de tovább nem mehetett mint *Grammont* Hercezeghez, a' ki azt mondotta nékie, hogy a' férjének megölettetése változhatatlanul meg van határozva.

Egy Anglus ujságban találjuk, hogy az *Angoulemi* Herceg a' maga déli Franciaországban való útazásáról visszajöven, egy, 10,000 Marsiliaiaktól aláíratott kérelemlevelet onnét hozott volna, melyben a' nevezett lakosok azt kívánnyák, hogy a' Marsal *Marsena* ítéltesse meg, mivel ő nem engedte vala nékik, hogy *Bonaparte* ellen marsirozzanak.

Kitudódván az, hogy a' *Cote d'Or* departementben még nevezetes számmalaltatnak a' *Bonaparte* alatt közre bocsátott katekismusnak nyomtatványai, a' melyben egy egész szakasz foglaltatik olyan, melly egyedül a' *Bonaparte* eránt tartozó kötelességekből áll, arra való nézve az oda való prefektus azt parantsolta, hogy azon szakasz minden még tallátatható nyomtatványokból szaggattassonki, külömben ezen parantsolatnak kihirdetetésétől fogva tíz nap le folyása után a' nevezett katekismusnak minden nyomtatványai elfognak konfiscálatni, a' melyekben azon szakasz akkor még benn lesz.

Francia Király Eő Felsege a' Magdolna - temetőhelyen egy kápolnának felépíttetését Sz. Lajos tiszteletére parantsolta; ebben a' kápolnában két oltárok állítatnak fel azokon a' helyeken, a' hol a' *XVI. Lajos* Királynak, 's az ő Fels. Hitvesének holt testeik találattak vala.

Magános levelek *Lyonból* jelentik, hogy az *Avignoni* prefektus, *St. Chamans* ur, ezen városba ismét vissza jött, a' mellyből némelly ott esett rendetlenségek miatt eltávozni kénytelenített vala. Ezeknek a' rendetlenségeknek oka a' volt, hogy a' nép egy ítélőszéket nagyobb a' megbüntetésben való keménységre mint sem az maga jónak lenni találta, akart kényszeríteni. A' politzia által egy ember fogattatott vala el, a' kit a' zenebona legfőbb okának lenni gondolt. Számtalan sok férjfiak és asszonyok oda gyülekezvén azon fogolynak kibotsáttatását felette nagy lármával 's szabad kiáltozásokkal kívánták, 's ez a' zenebona annyira ment vala, hogy a' prefektus *Carpentrasba* való elmenetelre magát elhatározta. Az ő elmenetele után, a' nép, ismét magához térvén, letsendesedett. Az az annakelőtte fogságra vitetett ember, kit a' nép onnét kiszabadított vala, ismét bé záratott, és a' városi tanács *Carpentrasba* követséget küldött, a' kik a' prefektust megkérnék, (hogy jöjjön *Avignonba* vissza. — Az oda rendelt hadi seregek a' városba jöven mindent tsendesesen találta.

Lyonból Dec. 17-én marsiroztak el az Austriai Császári hadi seregek.

Mint hallani, a' Marsal *Ney* processusabeli költségek, 300,000 frankra mennek. Némellyek állatják, hogy azoknak lefizetésekre minden jószágai sem lesznek elegendők.

St. Malóban (ez egy kis de népes város hasonló nevű, 's a' száraz földdel egy hosszú töltés által összekaptsoltatott kis szigetben, *Bretagnében*) egy tsudafi fogadtatott el olyan, a' ki azt beszélte magáról, hogy ő *Dauphin* avagy a' szerenstetlen *XVI. Lajos* Királynak a' fija.

A' fenyítő politzia egy átslegénytnég hétig tartandó fogságra ítélte meg *Parisban*. Ennek az a' rút szokása, 's különös kedvtöltése vala, hogy vasahányszor menő liutót látott, azonnal utánna eredett, 's a' hától álló inast egy tizrkalom hegyivel a'

lábikrájába szurkálta. Ekkor is a' Pairek kamarája egy tagjának hintója hatullján álló inast őt affele szúrással megsebesítette, 's ottan megfogott.

A' *Gazette de France* beszéli, hogy olly parantsolat adatott légyen ki, hogy a' szövetséges hatalmasságoknak minden még *Párisban* lévő hadi tisztjéik Januarius 1-ő napjáig 1816. azon várost oda hagyják. Ez a' parantsolat nem tsak a' linearegimentekbeli tiszteket, hanem a' katona adminisztrációnál és az ispotályoknál lévőket is illeti.

Dec. 19-én *Párisban* az ugy nevezett ujhidon egy asszony fiakerkotsiban ülve egy ép gyermeket szült szerentsésen.

A' Deputatusok kamarájában, annak egy *Forbin* nevű tagja, engedelmet kért arra, hogy egy hosszú beszédjét, *Fouché* ellen elmondhassa, mellyhez képpst ezt is a' törvény szék eleibe kellene idézni.

Némelylek állatják, hogy a' Jésuiták Rendje Frantzia Országban ismét visszaállítani fogna; sőt némelylek azt is erőssítik, hogy néhány azon Rendbeli papok *Touloufóban*, *Bordeauxban* 's egyébütt már meg is érkeztenek volna.

Egy nem rég' kiadatott hirdetéshez képpst *Páris* városában 1814-ben megholtak 27,815, 's azok közzül 15,844 férjfi, és 11,971 asszony nembéli emberek. Az előtte való esztendőben mind két nembeli megholtaknak száma 18,676-ra ment. Házasságra léptek: 4188; az előtte való esztendőben pedig 6538. Születtek 10,814 ferjfi, és 10,433 asszony-gyermekek. Összeséggel 21,247.

A' *Párisi* újságlevelekben *Lavalette* elszökéséről ezeket olvassuk: „*Lavalette* ur elszökése most itt a' beszélgetésnek egyedül való tárgya, a' mellyen kiki részt venni, 's azt az egész dolgot a' maga értelme, indúlatja, a' félelme vagy reménysége szerint magyarázni, 's világosabbá tenni igye-

kezik. A' közönséges hivatalbeli karok folytattják szorgalmasan a' magok *Lavalette* utánú való nyomozásaikat, mellyeknek resultatumait mi tsendesesen várjuk. Ez alkalmatossággal megjegyzük, hogy sok emberek vannak itt olyanok, a' kik e' dolgból semmi jót nem jövendőlnék. Ha egy gonosztévő az igasság kiszolgáltatás kezei közzül azon szempillantásban elfillant, a' mellyben őtet a' még érdemlett büntetésre kellene vonni, az mindenkor rosz dolog; de ezen dolog félelmet tsak akkor okozhat, ha a' szökevénynek új meg új gonosztételekre reménysége 's eszközei vannak. De ezekből a' mostani elszökésben nem találunk semmit.“

„*Lavalette* elszökése ugyan egyidőre bátorságba hozza az életét, de a' köztensédség az által semmi módon nem háboríthatatik meg; ennek ellenkező részét semmi okos gondolkodású férjfi nem hitetheti el magával. Ez a' szökevény mindenütt számkivetésbe lessz, 's a' halálos szententziáját, akár hova mennyen is, magával hordozza. A' Frantzia Ország határjai között a' policziának kezére bizonyosan kerül, külföldön pediglen semmi menedék helyt nem lel, holott reménylhetjük, hogy onnan is, mint a' Frantzia néptől üldözött ember, kezünkre adatik; akár merre mennyen, a' halál mindenkor szemé előtt lebeg, 's félelem 's gyötrődés mindenütt nyomba követik őtet, 's nem engedik néki, hogy valakit félelembe ejtsen, éppen olyan módon, mintha még mind eddig a' fogházban volna. Az ő megbüntetésé tsak más időre halasztatott el, ő egy segedelem nélkül való gonosztévő, a' kire e' mondás felillik: A' *Lavalette* nevű ember elszökött, de a' *Lavalette* nevű eláruló meghalt valójában.

A' Szövetséges Hatalmasságok részéről Frantzia Országban maradandó hadi seregeknek kvártélyaik ezek: Az Anglusok fő hadi szállása *Cambrai*, az Oroszoké *Maubeuge*, az Austriaiaké *Colmár*, a' Ba-

variataké *Nancy*, a' Wüstembergiáiké *Weissenburg*, a' Prusszusoké pedig talám *Maubeuge* 's *Nancy* között leszen.

Nagy Britannia.

Egy magános bankból *Newburyben* 20,000 font sterlinget részint kész pénzben, részint váltó levelekben kiloptak alkultsok ségedelme által.

Olly hírek terjednek, hogy mi északi Amerika ellen hadat készítenénk. Közönséges vélekedés szerint a' volna az oka ennek a' hadizenésnek, hogy az Amerikaiak a' Nigarában fekvő szigeteket vevés által magokévá teszik, a' mi Nagy Britanniára nézve veszedelmes lenne. Sőt azt is beszélték, hogy egy hajós sereg titkos instructiókkal küldetett is volna már innét Amerikába, hogy azon szigeteknek Amerikaiak által léendő elfoglaltatásoknak elejét vegye.

A' szegények számára esztendőnként beszedetni szokott taksák öt millió font sterlingnél (több mint 30 millió taltér) többre mennek, 's még is mindazáltal igen sok köldus van.

Az a' nagy buzgóság, mellyel az Anglus katonaság számának békességbeli lábra való leszállittatásán munkálódnak, bizonyos jeléül szolgálhat annak a' bizodalomnak, mellyet az Angliai Országlószék a' Francia Országban visszaállittatott tsendesegbe, és a' kötött békességnek állandóságába helyeztet. Még ebben a' hónapban így szólnak a' mult Decembéri tudósítások, 19 gyalog batallionok elfognak botstátatni. A' megtartatandó batallionok pedig együgyüleggyig négy kompániával kiszebhitetnek meg.

János és *Lajos* Eő Cs. Austriai Főherczegségek Dec. 18-án ismét *London* városába jöttek.

Ugyan azon napon *Wellington* Hercegné *Dowerbe* érkezett vala meg Francia Országból.

New - Yorki (északi Amerikában) magános levelek beszélnek, hogy az eggyesült Státusok külömbkülömb városaiban száznál több Fr. hadi tisztek már eddig megérkeztek légyen.

A' napkeleti Indiai kereskedő társaságnak egy, *Bombay* nevezetű hajója útazása közben *Sz. Iona* szigeténél is megállapodott. Ez a' hajó a' nevezett szigetet November 12 - dikén oda hagyta vala. *Bonaparte* jó egészségben volt, 's az ott való lakása néki tettzeni láttatott; de még is panaszolt az ellen, hogy olly szoros őrizet alatt tartatik, 's hogy nem másként hanem ha néhány Anglus tisztek társaságokban lovaloghat ki sétálni. Azon időtől fogva, a' miolta ő oda érkezett, eggyetlenegy Angliai hajó sem jött még azon szigetbe.

A' *Londoni* ujságlevelekben *Bonaparte* azon útazó hintájának a' leírását is találjuk, mellyet a' 18 - dik Juniusi ütközet után egy tiszt el vett vala, 's a' melly most *Londonban* tartatik. Ennek a' hintónak leírása következőkből áll: „A' *Bonaparte* hintájának belső készüllete megmutatja, hogy ő a' kedvére való élésre, és a' bátorságra nézett. Az ablakok megett lévő falak bészáródnak, 's kinyílnak egy rúgónál fogva, 's bészáródván, keresztülhathatatlanok. Elöl számtalan sok, mapákknak, messzelátó üvegeknek, 's más afétének való, fiokjai vannak, a' mellett egy író asztalka, mellyet ki lehet huzni, 's menésközben azon írni. Ezen író asztalka alatt van helye egy összehajtogatható 's a' hintóban felüthető nyoszolának, a' mellyre két, Spanyol gyapjuból való derekally láttzik felilleni. A' hintó eggyik ajtaján két Verszáliai pisztolyt tokokban, 's mindjárt az ülőhely mellett egy két tsővű pisztolyt találtak. Mind meg voltak töltve. Az ülőhely el van közepében úgy rekesztve, hogy a' hintóban vele eggyütt ülő Adjuvánsa, az Ex - Császár személyét testével meg nem illethette. A' hintó belőlről egy hátulsó részén lévő lámpás által megvilá-

gosittatott. A' többi közt legnevezetesebb dolog egy igen diszes, mahagoni fából való útszerszámok tok, borotva 's abhoz tartozó is, ténia és porzó, fogtisztító Theefőző és zuhorkortartó edény, két gyertyatartó, néhány fölöstökömölő kis tányérok, e' mind ezüstből való 's vastagon meg volt aranyozva, néhány butellia koloniai víz, sószesz, Windsori szappan, 's más egyéb az öltöző asztalhoz tartozó dolgok. Egy más rekesztékbe volt egy butellia rum, és egy butellia édes víz; továbbá hors-só, és reptze-tartó, egy fölöstököm tsnáló készület, késsel, villával, kalánnal, és tányérral. A' ládának egy kis fiokjában találtak egy mint valami vékony érdempézn laposra szélljelütött puskagolyóbist; ezzel talán valamelyik az ő kedveltjei között agyonlövettetett, vagy pedig ő maga nem találtatott. Ezekon kívül még egy pár, veres marokimból való paputs, egy zöld bársonyból való sipka, egy ezüstből való éjjeli edény, és egy vasból való nyoszolya, melly összehajtogatva harmadfél lábnyira hosszú, egy óra, és egy Jeromos testvéjéhez tartozó, 's ennek a' neve első betűivel megjegyelt, karmazsinszinű tsótár voltak a' hintóban. A' hintóval együtt elvett négy lovak voltak erős, barnaszinű Normandiai lovak; de a' lószerszám nem volt a' császári, 's tsak az itt ott rajta lévő méhekből lehetett rá esmérni."

A' mult Dec. 22-dikén költ *Londoni* tudósítások beszélnek, hogy azon városba a' Fels. Európai Hatalmasságoknak azon ministerjeik, kik biztosoknak *Sz. Ilona* szigetébe rendeltettek, kevés napok alatt össze fognak gyűlni, 's azon szigetnek új Gubernátorjával, 's a' házanépével egy hájon a' rendelt helyekre onnét elindulni.

Eő Felsége a' Királyné Dec. 14-ikén estvéli 5 órakor, Augusta és Mária hercega szonyokkal egyetemben, a' Regens-Hertzeg látogatására Brightonban minden harangok szólása és a' népnek örömkialtásai közt, megérkezett vala.

Eő Felsége tiszteletére számos személyekből álló, és igen fényes vendégség tartatott a' Regens Hertzeg palotájában, és az egész város kivilágosított. Soha nem volt Brighton városa olly népes mint ekkor; mivel a' számtalan fő rangú személyeken kívül, az Austriai (Hertzeg Esz terházzy) Orosz, Franczia, és Spanyol Országi követek is vannak ottan. Lord és Lady Castle reagh egész Dec. 19-ik napjáig ott maradni szándékoztak. Liverpool Gróf és Grófné is oda fognak jönni.

A' Franczia Országból Boulognen, és Galais en által visszatérő Anglus hadi seregeknek száma 15,000-re megyen; a' német légió Hanoverába marsirozik, a' hol szélljel fog oszlani.

Lord Whitworth három hónapoktól fogva folyamodik, a' maga, az Irlandiai Vítze-Királyi hivatalából való elbocsátásáért. Beszélnek, hogy ezen hivattal már Lord Wellington és két más Pairek is megkináltattak légýen, de ők (az oda való, nép zenebonáskodásai miatt) el nem fogadták azt. — Irlandiába több lovas és gyalog seregek küldettek, a' rendtartásnak és a' tsendességnek helyre állittatása végett.

Mackenroth Antal nevű Anglus, a' ki azon igyekezett vala, hogy Bonaparténak engedtesen meg, Anglia országban Northumberland hajórol szárazra kilépni, minekelőtte ez Sz. Ilona felé utnak indult volna, azt pedig az alatt a' szín alatt, hogy néki valami dologban, Bonaparte tanubizonyosságára szüksége volna, most fogságra tétetett, mivel arról vádoltatott hé, hogy több fontos váltó leveleknek aláírásaikat meghamisította légýen. A' házának felhányattatásakor, mint mondják, igen sok, Bonapartét érdeklő leveleket és irásokat találtak.

Egy irtóztató dolog történt nem régen Bathfarnhamban, Dublini Grófságban. Egy, Higgins nevű asszony, kinek egy vagy két tehene, bizonyos Cur-

ra n nevű birtokosnak a' mezején legelt, annak portásához jött, és a' feleségét arra kérte, hogy neki kevés tejet hozzon a' legelőn lévő tehenétől, minthogy az akkori betegeskedése és erőtlensége miatt azt magának nem mivelhetné; egyszersmind arra is ajánlotta magát, hogy ő, míg amaz visszajön, a' gyermekeinek majd gondját viseli. Ez a' boldogtalan anya a' szobából való kimentekor a' maga kilentz hónapos gyermekét is által adta azon idegen aszonymnak. De ez alig látta, hogy csak maga van benn, a' gyerekekről a' ruhát lehuzta, 's őtet hideg szívvvel tüzre tette, a' mellett a' két nagyobb gyermeknek veréssel fenyegetett, ha kiáltásaikkal a' kis testvéreket álmából felkeltik, kit ő éppen a' böltsőjébe (mert ennek nevezte a' tüzet) lefektetett. Az anya haza jövén, a' gyermekét egészen megégetve találta. Ez a' gonosz Higgins, ki részegségében a' kandallót a' gyermek böltsőjének lenni gondolta, Kilmainhami fogházba tétetett.

Belgiumi Királyság.

A' mult Dec. 20-dikán költ Brüsseli tudósításokban olvassuk, hogy azon nap reggelén az oda való Sz. Gudula templomban innepes Te Deum tartatott, az annyi sok esztendőktől óta ohajtott békeségnek meghálálására.

Azt mondják, hogy többen a' Julius 24-én kiadatott Francia királyi parantolatban zárt személyek között, Belgyiomi Országban menedékhelyt keresnek; azok közt Marsal Soultot és General Vandamm-et nevezik.

Német Ország.

A' Stuttgardi udvari ujságnak Dec.

24-dikén kijött darabjában ezeket olvassuk: „Mai nap a' Korona örökös Eő kir. Hercegségének, Paulowna Katalin Orosz Nagy hercegeasszonnyal néhai Holstein-Oldenburgi Herceg özvegyével való eljegyeztetése, melly ugyan ezen napon a' Király Eő Felségének, es a' Fels. Orosz Császár, valamint ennek Fels. Anya, 's a' Király Testvére helyben hagyásokból Pétersburgban végre megyen, a' királyi Eő kamarási hivatal által az udvarnál tétetett közönségessé.

Dresdai tudósítások beszéllek, hogy Dec. 14-dikén 12 arabiai lovat vezettek azon városon keresztül, mellyeket Orosz Császár a' Baváriai Királynak ajándékba küldött. Azok közt egy meőlő voltolyan, mellyért Orosz birodalomban 30,000 papiros-rubelt adtak.

Hamburgi közönséges levelekben olvassuk, hogy egy szomszéd tartománybeli Országos Marsalt azon szerentsétlenségért, hogy Dec. 1-ső napján, Prüsszia határján, a' maga sógorától agyon lövetett duellumban.

Dec. 24-dik napján kezdődtek közönséges imádkozások a' Badeni Nagy-Hercegségnek minden templomaiban, a' Nagy hercegné ohajtott terhbeesése miatt. |

Olasz Ország.

Nápolyból írják Dec. 8-dik napján, hogy az a' dotatió, mellyet a' Király Talleyrand urnak, annakelőtti Beneventi Hercegnek adott azért, mivel az, a' Bétsi Congressuban a' Király dolgát, Murat ellen védelmezte, esztendei 60,000 frankra megyen. De ez hihetőképén kész pénzben, nem pedig jószágban adattatik neki:

Decemb. 27-dik napján adtak 100 Forint Huszas pénzért 368 1/4 forintot Váltotatdualában.